

Anketa Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS k roli a funkci metodika/metodičky spisové služby v institucích, které mají zřízeny specializovaný archiv

Anketu připravili a výsledky zpracovali členové výboru Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti Mgr. Tomáš Lachman (předseda) a PhDr. Zdeněk Vácha. Sběr odpovědí na sedm níže uvedených otázek probíhal prostřednictvím sdíleného Google dokumentu v termínu 4. – 31. ledna 2023. Link na sdílený dokument byl poskytnut všem specializovaným archivům.

0. Za jakou organizaci dotazník vyplňujete:

- 1) Archiv Akademie výtvarných umění v Praze za Akademií výtvarných umění v Praze
- 2) Archiv České národní banky za Českou národní banku
- 3) Archiv Českého rozhlasu za Český rozhlas
- 4) Archiv DIAMO, s. p. za DIAMO, s. p.
- 5) Archiv Masarykovy univerzity v Brně za Masarykovu univerzitu v Brně
- 6) Archiv Moravské galerie v Brně za Moravskou galerii v Brně
- 7) Archiv Národní knihovny ČR za Národní knihovnu ČR
- 8) Archiv Národního muzea za Národní muzeum
- 9) Archiv Národního technického muzea za Národní technické muzeum
- 10) Archiv Ostravské univerzity za Ostravskou univerzitu
- 11) Archiv Poslanecké sněmovny za Kancelář Poslanecké sněmovny
- 12) Archiv Slezské univerzity v Opavě za Slezskou univerzitu v Opavě
- 13) Archiv Univerzity Hradec Králové za Univerzitu Hradec Králové
- 14) Archiv Veterinární univerzity Brno za Veterinární univerzitu Brno
- 15) Archiv Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava za Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava
- 16) Archiv Vysokého učení technického v Brně za Vysoké učení technické v Brně
- 17) Literární archiv Památníku národního písemnictví za Památník národního písemnictví
- 18) Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i. za Masarykův ústav a Akademií věd ČR, v. v. i.
- 19) Národní filmový archiv za Národní filmový archiv
- 20) Vojenský ústřední archiv za Ministerstvo obrany ČR

1. Má Vaše organizace zřízeno (a obsazeno) pozici metodika/metodičky spisové služby?

- a) ano – 11
- b) ne – 9

Anketa Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS k roli a funkci metodika/metodičky spisové služby v institucích, které mají zřízeny specializovaný archiv

2. Pokud jste výše odpověděl/a a) ano, pak pozice metodika/metodičky spisové služby je v současnosti obsazena:

a) ano – všech 11 archivů (jejich zřizovatelů) má v současnosti pozici obsazenu

3. Pokud jste v otázce 1 odpověděl/a a) ano, pak pozice metodika/metodičky spisové služby je organizačně zařazena:

a) jako součást specializovaného archivu – 3 archivy

- doplňující vysvětlení jednoho subjektu: Univerzita XY nezřizuje samostatnou pozici metodika/metodičky spisové služby, oblast metodického řízení spisové služby spadá pod Archiv univerzity; metodik je současně pracovníkem archivu.

b) jako součást stejného organizačního útvaru, do kterého patří specializovaný archiv – 6 archivů

- doplňující vysvětlení dvou subjektů:
 - Jsme v jedné sekci, ale v různých odborech (ale stejně jsme úzce personálně provázáni vzájemným zastupováním v případě elektronického systému spisové služby).
 - Byť zatrženo b), tak součástí tohoto odboru je snad dočasu, očekáváme návrat do odboru vnitřních věcí, kam spadá i vlastní spisová služba).

c) jako součást jiného organizačního útvaru, než do kterého patří specializovaný archiv – 1 archiv

- doplňující vysvětlení: V instituci XY se tato funkce nejmenuje metodik spisové služby, ale vedoucí spisové služby. V hierarchii instituce je oddělení spisové služby zařazeno pod právní odbor. S archivem organizačně naprosto nesouvisí, neboť archiv je jako tzv. celoinstitucionální pracoviště zcela zvlášť.

d) jiné – 3 archivy

4. Pokud jste výše odpověděl/a d) jiné, zde máte možnost tuto odpověď blíže specifikovat:

- Archiv XY je malý, má pouze jednu pozici archiváře, který zároveň vykonává i dohled na spisovou službu, přebírá dokumenty do spisovny.
- Oblast spisové služby je v řízená Odborem bezpečnosti.
- Na ředitelství v odboru archivu, kontrol a zvláštních úkolů.

5. Charakterizujte způsob a míru vlivu pracovníků specializovaného archivu na metodika/metodičku (přímý vliv, nepřímý vliv, formální vliv ...)

- Archiv XY vykonává dohled, úzce spolupracuje (na koncepci spisové služby) a zastupuje metodika spisové služby v případě jeho nepřítomnosti.

Anketa Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS k roli a funkci metodika/metodičky spisové služby v institucích, které mají zřízeny specializovaný archiv

- Přímý vliv jednoznačně potvrdilo 5 archivů
- Další popsané charakteristiky vlivu:
 - Jelikož má zřizovatel Oddělení archivu a spisové služby, jsou tyto 2 skupiny navzájem propojeny a velmi úzce spolupracují.
 - Je to o vlivu pracovníků Archivu na vedení organizace – spíše nepřímý vliv.
 - Aktuálně bychom míru charakterizovali jako téměř nulovou. Metodik žije vlastním životem. Do návrhů skartačního plánu jsme se v minulosti pokoušeli zasáhnout, ale nepříliš účinně.
 - Archiv XY má na tuto oblast nepřímý vliv, odbor bezpečnosti je jeho nadřízeným orgánem.
- Vzájemnou spolupráci jednoznačně potvrdily 2 subjekty
- Další popsané vztahy:
 - Atypická situace – vedoucí archivu je zároveň ředitelem patřičného odboru. Metodička je fakticky podřízena řediteli odboru, prakticky/metodicky ji úkoluje či s ní spolupracuje vedoucí archivu. Je to tedy vliv přímý.
 - Přímý vliv a aktivní spolupráce
 - Metodička jsem já a tato činnost je jen jednou z mých činností v rámci Archivu XY.

6. Prostor pro jiné informace ohledně spisové služby, které byste chtěl/chtěla sdělit.

- Práci metodika/metodičky spisové služby na univerzitě XY vykonává vedoucí Archivu univerzity XY.
- V současnosti v instituci probíhá veřejná zakázka na výběr dodavatele spisové služby.
- Instituce XY čeká na nový produkt ESSL, který připravuje Ministerstvo kultury pro svoje příspěvkové organizace.
- Jen pro upřesnění – v instituci nemáme metodika spisové služby, ale tato funkce se jmenuje vedoucí spisové služby. V hierarchii instituce je oddělení spisové služby zařazeno pod právní odbor. S archivem organizačně naprosto nesouvisí, neboť archiv je jako tzv. celoinstitucionální pracoviště zcela zvlášť.
- Přímému vlivu na spisovou službu brání i vlastní struktura archivní a spisové služby v rezortu, hlavně kvůli existenci a postavení správních archivů.
- Domnívám se, že stávající trend, kdy se organizačně odděluje předarchivní péče (spisová služba) od klasické archivní péče není optimální. Z mé zkušenosti v instituci jednoznačně vyplývá, že kvalitní péče o spisovou službu ve všech částech instituce ze strany Archivu jednoznačně zvyšuje kredit a statut Archivu v rámci instituce.
- Pro úplnost: máme vedoucí spisové služby. Jedná se o samostatné oddělení pod Kanceláří generálního ředitele, kde je zařazený i Archiv.

Anketa Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS k roli a funkci metodika/metodičky spisové služby v institucích, které mají zřízeny specializovaný archiv

- Pozice metodika/metodičky pravděpodobně bude zřízena (nasazování ESSL proběhne v nejbližších měsících) a lze předpokládat, že bude součástí našeho útvaru.
- V rámci Archivního úseku, jehož součástí je i Archiv, je Referát spisové služby s jednou středoškolsky vzdělanou pracovnící, která společně se mnou spisovou službu organizuje.

7. Jaký produkt ESSL Vaše organizace používá?¹

➤ Athena	3
➤ BBM	1
➤ Dobrá spisovka/Good Sailors	2
➤ ELISA NEW GENERATION/CNS a.s,	1
➤ eSpis/ICZ	3
➤ GINIS	2
➤ Helios	1
➤ IFIS	1
➤ iSSL	1
➤ Magion a.s.	2
➤ SAP	1 (bude přechod na DERS)
➤ TESS Online	1
➤ Wispi/BACH	1

Vlastní systémy/samodomo – platformu „Úřadovna“ v rámci Informačního systému instituce – používají 2 subjekty

Elektronická evidence dokumentů na platformě HCL Notes - 1

V Praze dne 9. března 2023

Mgr. Tomáš Lachman (Národní filmový archiv), v.r.

PhDr. Zdeněk Vácha (Archiv Národního technického muzea), v.r.

¹ Tento bod nevyplnili všichni hlasující, někteří uvedli více produktů, protože mají buď více organizačních součástí samostatně vedoucích ESSL, nebo protože jistý produkt užívají nyní a plánují přejít na jiný .